

תקצירי הקורסים בחטיבת הביניים - תשע"ו

PBL עמוק בי"ם... / עפרה בהרב ורחלי יצחק

משתוקקים לתחבורה ציבורית בשעות מאוחרות בלילה, שיעזרו לכם בחזרה מהבילויים בעיר? ישנם פערים אדירים בין בתי ספר בדרום העיר לעומת אלה שבמרכזה? אין שום פעילויות ואירועי תרבות לבני נוער בגילכם בעיר, בטח לא כאלה שפתוחים ללא תשלום? מה אם יהיה פה סקייט-פארק מטורף רק לצעירים? ומה על יער ירושלים, מתחת להר הרצל, שעומד בסכנת מכירה כשטח נדל"ן לבסיס צבאי? דמיינו לעצמכם מתקני ספורט בתוך חצרות בתי הספר... שביל אופניים בכל העיר כדי שתוכלו לנסוע מכל השכונות לביה"ס ולחברים.... אלה דוגמאות קטנות שאפשר להציע ולפתור במהלך הקורס, בדרך למידה הנקראת PBL = למידה דרך פרויקטים (Project Based Learning).

במהלך הקורס נבחר בעיות שנראות לנו מספיק מעניינות, חשובות ורלוונטיות, נפגש עם נציגים בעיריית ירושלים, ונלמד מה הבעיות שנציגי הרשות המקומית מתמודדים איתן ואפשרויות ההתמודדות איתן. לאורך הלמידה נחיד את הבעיה, נלמד לעומק את התחום שבו הבעיה עוסקת ונציע פתרונות. לסיום השנה, נוביל פרויקט הקשור ליישום הפתרון שאותו אנו רוצים להציע לעירייה.

* הקורס הינו חלק מתכנית ארצית "תכנית אחריות אזרחית" הפועלת במרכזי מחוננים, כיתות מחוננים ותכניות למצטיינים ברחבי הארץ.

אדריכלות - בניית דגמים / דיוויד סוויט

בעולם האדריכלות שלב חשוב בתהליך העבודה הוא בניית דגם ייצוגי המציג את הרעיון בצורה תלת ממדית. הקורס יאפשר לתלמידים להתנסות בבניית דגמים בקני-מידה שונים. הדגש יושם על מיומנויות ביצוע מול תוכנית. בשלב היצירתי של הקורס התלמיד יוכל להרחיב את הדגם שבנה ולעצב את חלקו הפנימי. במהלך הקורס תלמידים יוכלו להיעזר בתוכנות מחשב אדריכליות כדי לקדם את השלב היצירתי של תהליך בניית הדגמים.

אוטופיה ומציאות בקולנוע / אבי דבאח

ספרו של האקסלי "עולם חדש מופלא" מתאר אוטופיה - עולם עתידי משוכלל, המשיג סדר ויציבות חברתיים באמצעות התניה פסיכולוגית, ומבטיח אושר ויציבות לכל אדם. מהי אוטופיה ומהו הקשר שלה למציאות, מהו המשטר האופטימאלי, מהם מנגנוני הכוח הגלויים והסמויים המופעלים עלינו בכל משטר, ומדוע הקולנוע הוא המקום הטבעי לייצוג של שאלות ועולמות אלו.

בקורס נבדוק צורות שונות של משטר וארגון חברתי כפי שהם משתקפים בספרות, בפילוסופיה ובעיקר – בקולנוע. נקרא טקסטים שונים, ונצפה בסרטים הממחישים את מגוון הניסיונות האנושיים ליצור חברה מושלמת, או לפחות טובה יותר.

איסלאם / עדו פלזנטל

בקורס נבחן את הדרך שבה האסלאם מעצב את תחומי החיים השונים של מאמיניו. במהלך הקורס ניגע בנושאי יסוד הנוגעים לאסלאם ולעולם המוסלמי והערבי בן ימינו. נחקור את שורשיו של האסלאם והדרך שבה הושפע מן הדתות שקדמו לו, נסקור את ההיסטוריה של הדת מימי של מוחמד ועד ימינו, נבין כיצד מצוות היסוד באסלאם, הקוראן וההלכה המוסלמית משפיעים על חיי היומיום של מוסלמים ומוסלמיות ברחבי העולם, נתחקה אחר יסודות הסכסוך וההבדלים בין שיעים לסונים ונברר סוגיות הנוגעות למרכיבי הזהות בעולם המוסלמי.

אליס בארץ הפלאות - מסע פסיכולוגי-פילוסופי / עדי גלבווע ויהונתן ממן

"אליס בארץ הפלאות" ו"מבעד למראה" מאת לואיס קרול נחשבים לנכסי צאן ברזל של ספרות הילדים. אולם האם הם ספרי ילדים ותו לא? בין דפיהם מסתתרים רעיונות פילוסופיים ופסיכולוגיים ושאלות שהעסיקו הוגים בתחומים

אלה מאז ראשית החשיבה האנושית .
נעסוק בנושאים כמו זהות אישית, חלום ומציאות, לוגיקה, שפה ועוד. בכל נושא כזה נקרא קטעים מתוך ספרי אליוס ובנוסף להם טקסטים עיוניים מהפסיכולוגיה ומהפילוסופיה .
נצטרף לאליוס במסע, נעזור לה לענות על שאלתנו של הזחל "מי את?", נבדוק מה מסתתר מאחורי חיוכו המסתורי של חתול הצ'שר ונשוחח עם טוידלדי ועם טוידלדמ על החלום שאליוס חולמת .
השתתפות בקורס דורשת קריאה של שני ספרי אליוס במהלך הקיץ.

אקולוגיה: עתידו של כדור הארץ / ניר בסה

במשך אלפי שנים עד המהפכה התעשייתית האוכלוסייה האנושית בעולם לא עברה את סף חצי מיליארד תושבים. היום, כמאתיים שנה לאחר מכן, אוכלוסיית העולם זינקה ל-7 מיליארד איש. כיצד נראית מגמה זו מבחינה גרפית? אלו משמעויות בריאותיות היא טומנת בחובה מבחינת מגפות, גיל האוכלוסייה, זיהומים סביבתיים (אוויר, מים, מזון, קרינה וכו'), מגמות עיר, אנרגיה, משאבים תזונה וכו'.
בקורס ננתח את האתגרים מולם צפויה להתמודד האנושות בתחומי סביבה, בריאות הציבור ואקולוגיה, במהלך העתיד הנראה לעין.

נדון באתגרים אלה ממגוון נקודות מבט: מדעיות, כלכליות, אתיות, חברתיות ואזרחיות, פילוסופיות ועוד. נסקור יוזמות פורצות דרך שפותחו בניסיון להתמודד עם אתגרים. נבחן את המגמות השונות: ננתח את אלו הקיימות, נבצע הערכות מצב לגבי העתיד באם הן תשמרנה. מצד שני, נדון בגורמים היכולים להוביל לשינויי מגמה או, בהיעדר כאלה, ננסה להעריך את המצב הצפוי ואת דרכי ההתמודדות עמו.

בחזרה לעתיד/ חגית בכר

מהרגע שהמין האנושי פקח את עיניו והחל להתבונן סביבו שאלות קיומיות החלו להתרוצץ במוחו, מי ברא את העולם המאורגן והמתואם שסביבו, האם הוא נוצר על ידי מתכנן או באופן מקרי, מה הופך חי לחי ובמה הוא שונה מהדומם, האם מדובר באיזה כוח ייחודי הטמון בחי או שההבדל כמותי בלבד, איזו זכות יש לאדם על העולם שנברא ועד כמה הוא יכול להשתמש במשאביו לשימוש האישי ולתועלתו הפרטית.
בקורס נעסוק בשאלות פילוסופיות הנובעות מהביולוגיה ננסה גם לראות מהן ההשלכות של ההתפתחויות הטכנולוגיות על המין האנושי כמו מיפוי הגנום האנושי ויצירת הפרט המושלם, או שיבוט של פרטים שהלכו לעולמם. נעסוק בשאלות מוסריות חברתיות ותרבותיות כמו מהו הטבעי? מהו הנורמאלי? מהי אינטליגנציה? עד כמה משמעותית הביולוגיה ומהי השפעתה של התרבות, ועולם הערכים של המדען והמדענית על תחומים אלה שאינם מדעיים גרידא. העיסוק בשאלות יהיה באמצעות טקסטים מהעיתון סיפורי מדע בדיוני וסרטים.

ביוכימיה / ניר בסה

התא הוא יחידת החיים הקטנה ביותר, והקורס הוא מעין זכוכית מגדלת המלמדת אותנו על התהליכים המופלאים המתרחשים בתוכו.

בשיעור נלמד על תהליכים מולקולריים המתרחשים בתוך התא. במחצית הראשונה נלמד לעומק על תהליכים אלה, על מסלולי תקשורת בין תאים. נבחין במנגנונים מקרוב ונחקור למה הם משמשים. נלמד מגוון נושאים הקשורים למאפייני קיום החיים בתא, ועל שיבושים ומוטציות המתרחשים בו, היכולים להוביל למחלות. במחצית השנייה, לאחר סיום ההקדמה והלימודים הכלליים, כל קבוצה תבחר נושא שבו היא תתמקד, תחקור אותו ותעבוד ביחד על פרויקט סיום שנה. עבודות הסיום יוצגו בתערוכת הסיום, ובמקרים מסוימים יוכלו לקבל במות נוספות כמו הצגה בכנסים מול קבוצות חוקרים, פרסום באתרי אינטרנט וכיוצא בזה.

רוצים שינוי / אלון טולדו

על מה יוצאים למהפכות? מהו המהפכן, ובמה מורד המורד? האם יש בכוחן של מילים לעורר מהפכות? האם ניתן למרוד באמצעות גיטרה חשמלית ומערכת תופים? האם כל מורד הוא גם מהפכן? מה קורה למורד כאשר המרד מצליח?

הקורס יעסוק בדמויות המורד והמהפכן בתרבות הפופולארית מנקודת מבט פילוסופית ואסתטית. נתמקד בדימויי "המורד" כפי שהם משתקפים בספרות ובשירה, בקולנוע ובמוסיקה. נעקוב אחר השתנות דמותו ודרכי ייצוגו של "המורד" לאורך ההיסטוריה האנושית עד ימינו. נבחן את מקום "המורד" כמשרטט את גבולותיה הערכיים, הפוליטיים והאסתטיים של החברה בה הוא פועל. נתייחס לתדמיות ודימויים של "המורד" באומנויות השונות ובשיח החברתי האקטואלי. נעסוק גם ב-"מרד הנעורים" ונשאל האם "מרד" הוא תלוי גיל ומייחד צעירים בלבד? כמו-כן, נעסוק במאבקם של מיעוטים וקבוצות שוליים להשמעת קולם. נייחד מקום גם למרד של האישה המודרנית לקבלת זכויות שוות וביטוי באמנות ובספרות. חלק מרכזי בקורס יעסוק בשיח עכשווי של שינוי, ורצון לשינוי בחברה הישראלית לצד עיסוק בתופעות עכשוויות ובמגמות לשינויים חברתיים ותרבותיים בעולם.

החיים בסרט – קולנוע תיעודי / אבי דבאח

החיים שלנו מתועדים יותר ויותר על ידי מצלמות ותוכניות ריאליטי. בקורס הזה נבדוק מה ראוי לתיעוד, מהם הכלים הקלאסיים של תיעוד חיים, מהי דמות קולנועית, וכיצד מספרים סיפור תיעודי מעניין, חזותי ומשמעותי, עם עומק ולא רק עם רייטינג.

זהו קורס מעשי בקולנוע תיעודי, במהלכו תגבש הקבוצה נושא לתחקיר, תצא לצילומים מחוץ לבית הספר ותערוך סרט תיעודי קצר על הנושא או הדמות שתבחר. מדי פעם נצא לצילומים ולפעילות גם מחוץ לשעות הלימודים הרגילות. הסרט שיופק בקורס יוקרן בסינמטק תל אביב במסגרת "הבמה המחוננת לקולנוע". הקורס מיועד לתלמידי/ות ח' ומעלה, לא נדרש ידע קודם.

זכר ונקבה ברא אותם / חגית בכר ויהונתן ממן

בצלם א-להים ברא אותם – זכר ונקבה ברא אותם (חומש בראשית, לא נגענו) "כל אישה בעלת כישרון בולט במאה השש-עשרה הייתה עלולה להשתגע, להתאבד או לסיים את חייה בבקתה מבודדת מחוץ לכפר. מכשפה למחצה, קוסמת למחצה, מעוררת פחד ולעג" (וירג'יניה וולף, חדר משלך).

מה לגבינו? האם מרום שבתנו במאה ה-21 יכולים אנו לקרוא את דבריה בבטחה, שהיום הכול אחרת? נשים יכולות לכתוב, ללמוד, להצביע בבחירות, לעבוד לפרנסתן ולבחור את תחום עיסוקן, ולאף אחד אין ספק שגם הן נבראו בצלם. האומנם?

מדוע, אם-כן, מתוך 860 פרטים זוכי פרסי נובל רק 46 הן נשים? מדוע השכר הממוצע של נשים בתפקיד נתון נמוך מזה של הגברים באותו התפקיד? מדוע סקרים מראים שלימודי מדעים ועיסוק בספורט נחשבים כלא-נשיים, ובכי – כן?

מה בנוגע לגברים? האם הם יכולים להישאר בבית ולטפל בילדים במקום לפתח קריירה? לבשל, אך לא להיות שפים? לבכות כשכואב? ללבוש וורוד? מדוע הביטוי "נשי" כלפי גבר נחשב יותר פוגעני מאשר הביטוי "גברית" כלפי אישה?

האם כל זה מפני שלגברים שרירים מפותחים יותר ומוח גדול יותר, ולכן זה טבעי שהם יהיו חזקים וחכמים יותר? ככלות הכול ההבדלים הביולוגיים בין זכר לנקבה ודאי מוכתבים מלידה, וכל תינוק (כמעט...) נולד או כזכר או כנקבה. או אולי פשוט מצפים מהם ליותר?

סימון דה-בובואר קבעה שאישה אינה נולדת אישה, אלא נהיית אחת. ומכאן עולה השאלה מה תפקידים של פרסומות, סרטים, סיפורים, מסורות, ספרי-לימוד, המורשת התרבותית, וגם התורה וההלכה ביצירת המשוואות: זכר – גבר, נקבה – אישה, ובעיצוב הכבלים שהמשוואות הללו נושאות עימן? שני צלמים חברו כדי לדון, לשוחח ולהתווכח על אודות הכבלים הללו, לנתץ את חלקם, להכיר את העמדה הערכית העומדת מאחורי חלקם האחר, ולבער את ההבניה החברתית המקובלת: איש – צלם, אשה – אחר.

חשיבה חישובית: כיצד מחשבים פותרים בעיות? / שלמה קיפניס

כיצד המחשב מציע לנו באיזה מסלול נסיעה לבחור? כיצד מחפשים מסמכים באינטרנט במהירות? איך המחשב מוצא צעדים מוצלחים במשחק שחמט? כל אלו הן דוגמאות לבעיות מורכבות שמחשבים מסוגלים לפתור. בקורס נכיר אלגוריתמים (שיטות לפתרון בעיות) יעילים במגוון תחומים של מדעי המחשב. נתיידד עם הנושאים השונים הן באופן תיאורטי והן על-ידי המחשות מעשיות וממוחשבות. נפתח אלגוריתמים עבור חישובים אריתמטיים, קידוד תמונה, איתור צוללות, תיקון שגיאות, הצפנה ופענוח, מסלולים ברשתות, בקרת תנועה, שמונה מלכות, סיור במבוך, מגדלי האנוי, ציור פרקטלים, טריקים בקלפים, משחקי אסטרטגיה ועוד.

טניס / ג'ף סייח

טניס הוא משחק של גוף ומוח. בקורס נלמד יחד, מתחילים וממשיכים, לשחק וליהנות מטניס. השחקנים המתחילים ילמדו סוגי חבטות שונים: חבטת כף יד וגב יד, הנחתה וחבטת פתיחה. השחקנים הוותיקים ישפרו את יכולת המשחק שלהם. נעבוד על טכניקה, טקטיקה ואסטרטגיה, ונתנסה במגוון רחב של תרגילים. הקורס יתקיים במרכז לרנר בהר הצופים. התלמידים יגיעו לשם באופן עצמאי בבוקר וייסעו בהסעה מאורגנת לאופק בתום השיעור.

כתיבה יוצרת / אשר קרביץ

בקורס זה נלמד כיצד לשפר ולשכלל את יכולות הכתיבה. נכתוב במגוון סגנונות ונתרגל כתיבת סיפורים, משלים, שירים ואפילו תסריטים. את ההשראה לכתיבה נשאב בצוותא מהתבוננות בטבע, מהאזנה למוסיקה משובחת, מהתבוננות ביצירות אומנות ומקריאה בכתביהם של סופרים מהוללים. הקורס מיועד לבעלי עניין בתחום הכתיבה הרוצים לפתח את יכולותיהם בתחום ולהעפיל לשיאים חדשים.

לוגיקה ותכנות- איך מדברים "מחשבית" / ? שלמה קיפניס

העולם סביבנו מלא יצורים ממוחשבים וכדאי לנו ללמוד לדבר איתם... יצורים ממוחשבים אלו מבצעים תוכניות הכוללות סדרות של הוראות לוגיות שנכתבו בידי אדם. בקורס נלמד עקרונות לוגיים שונים ונשתמש בשפת Scratch – שפה המאפשרת לדבר "מחשבית" בקלות ולפתח יישומים מסוגים שונים. נפתח יישומים במגוון תחומים כגון: גיאומטריה – שרטוטים גיאומטריים, ספירלות ופרקטלים; מתמטיקה – שערים לוגיים, חישובים מהירים, מספרים ראשוניים; אנימציות – מחשבוני, שעונים, תנועה במרחב; משחקים – מבוכים, כדורסל; ועוד. הקורס מיועד גם לאלו העושים את צעדיהם הראשונים בתכנות וגם לאלו שיש להם הכרות בסיסית עם עולם התכנות ומעוניינים להעמיקה.

לכתוב "געפילטעפיש" בערבית / אשר קרביץ

שפה היא לא רק כלי שמאפשר תקשורת, שפה כמו מוזיקה – יש לה גם ערך בפני עצמה. היא פותחת אשנב להיכרות מעמיקה יותר עם עמים ותרבויות, וכאשר רכישת השפות נעשית תוך כדי משחק אז הלימוד מגיב וכיפי. במסגרת הקורס נצא למסעות וירטואליים על פני הגלובוס, נכיר קבוצות אתניות, לאומים, שבטים, מנהגים ותרבויות. כמו כן נלמד אלו סיפורים מספרות האמהות בקניה לילדיהם לפני השינה? מיהו הרופא הפולני שהמציא את שפת האספרנטו ולמה הוא התכוון כשלחש לאשתו Mi amas vin? כיצד מברכים ומקללים ביידיש, כיצד לפתור תשבצי سودوقו (סודוקו) בערבית ועוד ועוד. auf wiedersehen צום ווידער זעהן Kwaheri! الى اللقاء! gis revido

"מעבר לאופק" מערכת עיתון בית הספר / אלון טולדו

הקורס מהווה סדנא פעילה ליצירת תוכן עבור עיתון בית-הספר – "מעבר לאופק". הוא פותח את שערי לתלמידים בעלי עניין בכתיבה, בצילום ובאיור. הוא מיועד גם לתלמידים שהשתתפו באופן פעיל בשנה החולפת במערכת העיתון "מעבר לאופק", בכתיבה וביצירה לעיתון, וגם לאלה המעוניינים לקחת חלק משמעותי בחוויה יצירתית ומעוררת השראה, חוויה מעשירה המאפשרת לכל אחד מהמשתתפים בקורס מקום לביטוי אישי לרעיונות ולמחשבות. מלבד היותה של הסדנה במה ליצירה אישית לעיתון בית-הספר, היא גם מעודדת שיתופי פעולה בין-אישיים לטיפוח תרבות של עבודת צוות, במהלכה כמה תלמידים חולקים יחד מטרה משותפת – עריכת ראיון עם דמות מוכרת, כתיבת טור בנושא בעל עניין משותף (דוגמת: מדעים, ספורט, אמנויות, קולנוע, ספרים, משחקי מחשב וכיו"ב), ובה כל אחד תורם מכישרונו ומיכולותיו למען היצירה המשותפת. בתוך-כך, במהלך הקורס נתמקד ברכישת כלים מגוונים בכתיבה ובעריכת תוכן, נקיים דיונים בנושאים אקטואליים, ונעודד דיון בנושאים אלה באופן ביקורתי, פתוח ומכבד.

מסלול אישי באמנות / גובי הוניג

שעור אמנות המבוסס על עבודה עצמית בטכניקות מגוונות ומותאמות אישית. התלמידים מביאים תכנים מתוך עולמם, התנסות אחת מולידה את השנייה, ולמקרויות ניתן מקום מכובד. נעבוד בעיקר בטכניקות רישום, ציור וקולאז' על תרגילים באווירה חופשית, אם כי באופן מחויב.

משפטים - מתחילים / אלי אברך

הקורס נועד להקנות לתלמידים ידע מעשי בתחומי המשפט השונים, לפתח את כושר החשיבה והביטוי ולהעניק יכולת התמצאות טובה יותר בנעשה במדינה. נלמד, בין השאר, על מערכת המשפט הישראלית, על זכויות האדם במשפט הישראלי והעברי, על זכויות משפטיות של קטינים ותלמידים ועוד. הלימוד יעשה באמצעות משפטים מבוימים, דיבייטים, ניתוח חקיקה, פסיקה, קטעי עיתונות ועבירות פיקנטיות מקודים פליליים של מדינות שונות, צפייה בסרטים וניתוחם באופן משפטי, בחינת היבטים משפטיים של אירועים היסטוריים וביקור בבתי המשפט.

משפטים ממשיכים / אלי אברך

בהמשך לחומר שנלמד בשנה שעברה נעסוק בנושאים רבים ומגוונים, כגון: זכויות הילדים במשפחה, בחברה ובבית ספר, ובנוסף- סוגיות מתחומים של משפט ואינטרנט, פילוסופיה ומשפט, ספורט ומשפט, משפט וחברה, דיני איכות הסביבה, משפט ורפואה ונושאים נוספים בהתאם לתחומי העניין של התלמידים.

מתמטיקה / ג'ף סייח

מטרת הקורס היא התמודדות בונה עם אתגרים במתמטיקה, הכרת תחומים חדשים, מעניינים ומורכבים, הכרת דרכים ייחודיות לפתרון בעיות, הכרת כלים ייחודיים בעבודה המתמטית ואימון מחשבתי-לוגי, לזיהוי קשרים בין נושאים שנראים לגמרי "לא קשורים".

נירוביולוגיה – מדעי המוח / חגית בכר

אנחנו הולכים, מגרדים באף, בוחרים בגדים, משלמים לנהגת האוטובוס, מכינים ש.ב. או שלא, מדברים בטלפון, משחקים במחשב, קוראים בספר וגם ישנים. אף אחת מפעולות אלה לא הייתה אפשרית אלמלא אותו מבנה אפור ורך השוקל קילו וארבע מאות גרם הנמצא בראשנו והוא חלק ממערכת העצבים. המוח האנושי הוא המבנה המורכב ביותר הידוע לנו ביקום. הוא איפשר לאדם המודרני להשפיע על הסביבה, ללכת על הירח, ליצור מוזיקה ואומנות וכן לחקור ולשאול שאלות הודות עצמו החיים והיקום. בקורס שלפנינו נתוודע אל חקר המוח ומערכת העצבים. נכיר את מבנם, את התאים המרכיבים אותם ואת יחסי הגומלין ביניהם. נבין את פעולת המוח במצב תקין ובמצב מחלה. נכיר את התהליכים החשמליים והכימיים המתרחשים בתאי העצב, תוך ניסיון להבין את חשיבות מערכת העצבים לתפקודנו, ואת הקשר בין התהליכים הביוכימיים להתנהגות, מחשבה ורגשות.

סדנא לאמנות / גובי הוניג

נתנסה בתהליך אמנותי, משחקי, העוסק בפתרונות יצירתיים בתחום האמנות. השיעור מיועד לשוחרי אמנות שאוהבים עבודה עצמאית ולכאלה שמוכנים להסתכן ב"נפילות", פה ושם.

סוגיות בפסיכולוגיה חברתית / רחלי יצחק

נעסוק בסיפורים ובמצבים חברתיים כמצע לדיון בסוגיות חברתיות ובין-אישיות. נעמיק בלימוד הסוגיה עצמה באמצעות חומרי רקע מתחומי הפסיכולוגיה החברתית והסוציולוגיה. האם קיימת בחירה חופשית שהיא רצון עצמאי ואישי ללא השפעות של החברה הסובבת? מהי אהבה ומהי בגידה ומה השלכותיה על ההתנהגות האדם? מהי יכולת מנהיגותית והאם היא מולדת או נלמדת? חלק מהמצע לדיון יהיה אירועים אקטואליים אותם ננתח, ונצבור כלי ניתוח והתייחסות חדשה ושונה מהדיון הציבורי הרגיל. חלק מהדיון יתבסס על מקורות שונים, כגון סיפורים מהמקרא: מה גורם לרות המואבייה לשנות זהות? כיצד נסביר את חיי האהבה של שמשון? האם יש מצבים שבהם מוצדק "לקחת את החוק לידיים" כפי שעשו שמעון ולוי? איזה מסר מלמד יונה הנביא כשברח מצו האל? נחבר בין הסיפורים לבין האקטואליה. הנושאים יהיו מבוססים על דוגמאות מחיינו כאן ועכשיו, ונפתח את הסוגיה לכיוון תיאורטי ומחקרי בליווי סרטונים, וטקסטים ספרותיים. ביחד נלמד דרכי התמודדות עם הדילמות שמעסיקות אותנו היום.

פיזיקה אולימפית / אשר קרביץ

אם העיסוק בפיזיקה יכול להיות מהנה ומענג? התשובה היא: כן! ובגדול!

בקורס "פיזיקה אולימפית" נלמד על התגליות החשובות ביותר בתולדות המדע וגם נאתגר את כישורי החשיבה שלנו עד קצה גבול היכולת. האם אתם יודעים כיצד נמדדה מהירות האור? (וכיצד ניתן למדוד מהירות זאת במטבח בעזרת מיקרוגל ונקניקייה?) האם אתם יודעים כיצד חישובו היוונים לפני למעלה מאלפיים שנה מהו המרחק אל הירח? ובכלל, איזו הוכחה יש בידינו שכדור הארץ מקיף את השמש ולא להפך? כל זאת נלמד בקורס וגם נפתור יחד שאלות מאולימפיאדות בינלאומיות לנוער בפיזיקה.

צילום / מנדי פיינגרס

המטרה היא לפתח הכרות עם עולם הצילום האמנותי, המסחרי והעיתונאי, לגרום להתבוננות אחרת במציאות המתרחקת מהאומנות הפלסטית הקלאסית ומתקרבת יותר ויותר לתחומי הטכנולוגיה. נחדד את תפיסת "הרגע החולף" בעיצוב המציאות העכשווית ונתנסה בשיטות צילום ישנות וחדשות.

רובוטיקה / שלום מיץ

הקורס הוותיק והמאתגר ביותר בתחומי באופק, מתקיים במעבדת האלקטרוניקה של ביה"ס ומשלב: תכנון, בניה, הלחמה ותכנות. בקורס בונים רובוט אישי הנשלט ע"י ה-PC, בתקווה שבסופו של דבר - הוא ישתלט על העולם... התלמידות והתלמידים מוזמנים לבוא ולשפר את יכולתם הטכניות ולתכנת ממשק שליטה מבוקר מצלמה. בואו להפשיל שרולים ולשלוט! בנים ובנות כאחת.

רישום / גובי הוניג

נתנסה ברישום מן הטבע, ברישום על פי ציורי מופת וברישום דרך תרגולים מיוחדים שיראו בתחילה מעט מוזרים. דרך ההסתכלות נחدد את ראיית הפרטים ונפתח מיומנות בפרופורציות, קו, כתם, אור-צל, חלל וקומפוזיציה. בהמשך הדרך נעסוק גם בצבע ובציור משחקי, דמיוני.

שירה : אבן גבירול היה אופנתי יותר/ יהונתן ממן

"את הסונטה הזאת כתבתי אני עצמי... כדי להוכיח שמי ששולט על טכניקה שירית מסוימת יכול לכתוב קילומטרים של שירים כאלה ללא קושי" (לאה גולדברג, בניסיון להראות ששיר אינו רק טכניקה).

הקורס יעסוק בסטייליזם: האם המחרוזות הזו מחמיאה לשיר ההוא, או שלמשקל שלו יחמיא יותר צמוד? איזה שרשור מתאים ללוויה? האם כדאי להקל במשקל במהלך החגים? נתייחס גם להיבטים משמעותיים יותר – האם רק המלים קובעות משמעות, או שהבדל במצלול של מלים נרדפות יכול להכתיב משמעות חדשה? כמו-כן נלמד מעט על יחסים בין-לאומיים – האם אפשר לתרגם שיר תוך שמירה על המשמעות, על המצלול ועל הסגנון, ואם לא, כיצד מקריבים כמה שפחות? נלמד על שירה מכמה זוויות שונות: נכיר את המונחים המשמשים חוקרים ומבקרים בהתייחסם לשירה – שמות של משקלים, סוגי חריזה, סוגי סמלי-לשון וכיוצא-בזאת. נכיר שירים מגוונים ככל הניתן, תוך התייחסות לביוגרפיות של מחבריהם. מעל הכל: ננסה לקנות את היכולת לקרוא שיר ולפענח את הצפון בו, תוך הבנת הקשרים שבין הצורה לבין התוכן. אם ירצו משתתפי הקורס, נעסוק אף בתרגילי כתיבה ובכתיבת שירה.

שעה קלה על כלכלה / אלי הכהן

מונחי יסוד בכלכלה, שוק ההון, חברה וצרכנות. מטרת הקורס – הקניית מושגי יסוד בעולם הכלכלה ושוק ההון. הקניית ידע בסיסי כדי להבין אירועים בתחום הכלכלה ושוק ההון הן במיקרו הן במקרו. בין היתר נדון בשאלות כמו: מה זה כסף? מדוע צריך אותו? מהו מסחר? מהי צרכנות? כיצד מתנהלים שווקים שונים? מהם היצע וביקוש? נתייחס בהרחבה לשאלה כיצד משפיעה הכלכלה על היחיד, הארגון, החברה, המדינה והיחסים הבין לאומיים. מה הקשר בין אבטלה למלחמה, מה הקשר בין עוני לגזענות ועוד.

תיאטרון / נטע שחר

נכיר את התיאטרון ככלי עזר לפיתוח היצירתיות והדמיון, להכרה עצמית ולגיבוש הביטחון העצמי. נלמד את טכניקות המשחק המשלבת הבנה, העברת מסרים, אחריות, תזמון ושימוש בעולמו הפנימי של השחקן: רגשות, זיכרונות, פחדים וכו'. השיעור נבנה בדרך של גירוי, פעולה, משוב, תיקון ותכנון מחודש, תוך כדי תהליך אישי יצירתי, כדרך להבנת הדמויות והמצבים עליהם עובדים.

תיאטרון ממשכים (עדיין) – שנה ג' / נטע שחר

הקורס מיועד לתלמידים שזוהי להם שנתם השלישית בקורס תאטרון. העבודה תתמקד סביב העלאת הצגה בסוף השנה.

תורת המשחקים / גפ סייח

בקורס "תורת המשחקים", התלמידים ישחקו וימצאו מגוון גדול של משחקים. רוב המשחקים הם משחקים פיזיים שמשחקים בחוץ. כמו בתורת המשחקים - ענף של המתמטיקה והכלכלה, נשפר את הביצועים שלנו ע"י ניתוח של אסטרטגיות יעילות. לפעמים נשנה כמה חוקים של משחק מוכר כמו כדורסל ונראה לאן זה מוביל. הקורס מיועד לתלמידים שרוצים להפעיל את הגוף וגם את המוח.

תורת הנאום / אלי אברך

הקורס יעסוק בפיתוח יכולות הנאום, הדיבור, הניסוח, השיחה והשכנוע אצל התלמידים. הנושאים יילמדו באמצעות לימוד תיאורטי של כללי הנאום ותרגול מסיבי באמצעות דיבייטים, משפטים מבוימים ומשפטים היסטוריים מפורסמים.

תקשורת המונים – עיתונות במהפכה / אלי הכהן

אינטרסים, רגשות, שאיפות – אקטואליה מזווית אחרת.

מטרת הקורס היא לבחון נושאים אקטואליים במשקפי אמצעי התקשורת לסוגיהם. נכיר את אמצעי התקשורת השונים הקיימים היום, ננסה לבחון אירועים דרמטיים, ולהשיב על שאלות כמו – האם המדינה מתנהגת כמו האדם היחיד? כיצד קוראים מציאות? האם הפרטים הקטנים חשובים באמת? מהי צנזורה? כיצד מקבלים החלטות בעולם של תקשורת דינמית? איך מנצלים את התקשורת לקידום אינטרסים? איך לברור בין מוץ לתבן בעולם המידע?

מסגרות נוספות אחה"צ:

מועדון דיבייטינג / אלי אברך

מטרת המועדון היא לאפשר לתלמידי/ות ולבוגרי/ות אופק להיפגש, להתאמן ולהשתפר, הן בנושאים של רטוריקה וכישורי הביטוי, הנאום והשכנוע, והן בהיבט של בטחון עצמי, הנרכש אגב הפעילות במועדון הדיבייטינג. הפעילות במועדון מיועדת לכלל תלמידי/ות ובוגרי/ות אופק, ללא כל הגבלת גיל. המועדון פתוח הן לתלמידי קורסים של תורת הנאום ו/או משפטים, הן לבוגרים של קורסים אלו לדורותיהם, והן לתלמידים שמעולם לא למדו נושאים דומים, אך מעוניינים לפתוח לעצמם צוהר לעולם זה. הפעילות במועדון דיבייטינג תהיה במתכונת הבאה: התכנסות, הרצאה/ סדנא על אחד מהנושאים בתחום הרטורי, ולאחר מכן חלוקה לקבוצות, קביעת נושא הדיבייטי, הכנות של תלמידים ואז עריכת הדיבייטי ושיפוטו. המועדון יפעל פעם בחודש, בימי חמישי, בשעות 18:00-19:30.

רפואה מולקולרית בגובה העיניים / ניר בסה

בקורס נעסוק בלימוד של נושאים המצויים בחזית המחקר המדעי תוך התמקדות בתחום הרפואה המולקולרית כמהפכה מדעית בהתהוות. נעסוק גם בנושאים נגזרים ומשלימים כמו יזמות מדעית, קניין רוחני, המשולש שבין חברה, כלכלה ומדע. הקורס מיועד להילמד "בגובה העיניים" התכנים (והדרישות) יהיו מותאמים לאנשי מקצוע בתחילת דרכם.

קבוצת למידה ננסה לבנות ידע נרחב. על בסיס ידע זה נתעמק בנושאים נבחרים, נכיר את חזית המחקר, הקשיים והמכשולים בתחומים אלה וננסה להציע חדשנות מבוססת ובעלת פוטנציאל אמיתי לקדם את התחום. ההתעסקות בתחומי המדע הנבחרים תהא מולטי דיציפלינרית. המשתתפים יוכלו לבחור לעצמם את הנישה בה יתעמקו וירחיבו את למידתם.

חלקים מהקורס יהיו במתכונת "מועדון בוגרים" ובתוך כך תהא שאיפה להזמין מרצים אורחים - מומחי תחום, לצאת לסיורים בחברות/מעבדות רלוונטיות, או לקיים פעילויות הווי הנוגעות מזווית כזו או אחרת בנושאי הקורס. הקורס פונה לתלמידי/ות חטיבה ותיכון המתעניינים במדע ומראים מחויבות גבוהה לתחום: ללומדים במגמה מדעית בתיכון, ללומדים בקורסים אקדמיים או בתוכניות אקדמיות לנוער. התלמידים/ות צריכים להיות מסוגלים להתמודד עם טקסטים מדעיים באנגלית.

הקורס יתקיים בימי שלישי בתום יחידת הלימוד הרביעית, 15:15 – 16:45. פתיחת הקורס מותנית במספר מינימום של נרשמים.

הבנת המקרא – קורס מקוון / יהונתן ממן

"רצינו לגדל דור של אפיקורסים, וגדלנו דור של עמי-הארצות" (יעקב חזן).

האם הספרות התורנית היא בעלת שמץ של ערך אנטלקטואלי, או שאין בה אלא הוראות לקיום ריטואלים מיסטיים? האם המשנה היא פירוש לתורה? מי צריך יותר מתלמוד אחד? האם הרמב"ם כותב בעברית תנ"כית, משנאית, או מימונית?

האם ישראלי דובר עברית מודרנית זקוק להכשרה כדי להבין את הטקסטים הללו? האם הוא בכלל מכיר אתם? צבורים מסוימים אינם נוהגים לנסות להבין את הטקסטים האלה, אלא רק את הפירושים עליהם. אחרים אינם קוראים בהם, אלא עוסקים בשאלה כיצד נוצרו.

במהלך הקורס ננסה לתקן מצב זה. הקורס ישתת על עבודה עצמאית בהנחיתי בצירוף מפגשים מדי כמה שבועות. "נלעס" יחד טקסטים מרבדיה השונים של העברית: תנ"ך, משנה, מדרשים ותלמודים, רמב"ם, רש"י ועוד, במטרה להיות מסוגלים להבין אתם כפי שהם, בלי להיות תלויים בפרשנות.

הקורס אינו נשען על תכנית הלימודים בבתי-הספר – דתיים או חילונים, והוא מיועד לכל מי שחושב שהמורשת התרבותית שנולדה בירושלים אינה נופלת בחשיבותה מזו שנולדה באתונה.

הקורס יתנהל באופן מקוון. פרטים נוספים בהמשך.